

OBČINSKI SKLADI

Kot osnovna enota naše družbene in gospodarske ureditve ima občina vrsto zelo pomembnih funkcij in potrebuje za njihovo izvrševanje določena sredstva. Za financiranje glavnih potreb v občini so ji na razpolago proračun in občinski skladi investicijski sklad, sklad za kreditiranje gradnje stanovanj, cestni sklad in stalni rezervni sklad. Iz občinskega proračuna se financirajo predvsem tiste funkcije, ki jih ima občina na področju prosvete in kulture, socialne in zdravstvene zaščite, državne uprave in komunalnih služb. Za opravljanje določenih javnih služb se lahko v občini organizirajo še ustanove s samostojnim financiranjem, ki s svojo dejavnostjo realizirajo dohodke in s temi dohodki delno ali v celoti plačujejo svoje izdatke. Te ustanove so tretja oblika financiranja občinskih potreb.

V tej številki bomo razpravljali o sredstvih, namenu in načinu uporabljanja občinskega investicijskega sklada, v naslednji številki pa bomo govorili o skladu za kreditiranje stanovanjske graditve, o cestnem skladu in stalnem rezervnem skladu.

INVESTICIJSKI SKLAD

Občinski investicijski sklad spada skupaj s splošnim investicijskim skladom, z republiškimi in okrajnim investicijskim skladom med družbene investicijske sklade. Osnovna značilnost teh skladov je, da je mogoče njihova sredstva redno uporabljati za investicije v gospodarstvu, za negospodarske investicije pa le tedaj, če je to določeno v družbenem planu politično-teritorialne enote. Iz družbenih investicijskih skladov je mogoče dajati posojila za gospodarske in negospodarske investicije. To so torej kreditni skladi. Izjemoma je mogoče za investicije v gospodarstvo dati sredstva družbenih investicijskih skladov tudi brez vrnitvene obveznosti, vendar mora biti tako dajanje sredstev določeno v zveznem družbenem planu.

Sredstva občinskega investicijskega sklada

Sredstva občinskega investicijskega sklada se formirajo: 1. iz dohodkov od obresti na osnovna sredstva komunalnih podjetij, 2. iz dela dobička ali dohodka gospodar-

skih organizacij, ki po predpisih o razdelitvi skupnega dohodka gospodarskih organizacij pripade občinskemu investicijskemu skladu, 3. iz dohodkov od obresti za posojila, ki so bila odobrena iz sredstev občinskega investicijskega sklada, 4. iz drugih z zveznimi predpisi določenih dohodkov. To so stalni dohodki sklada, ki formirajo njegova sredstva. Z zveznim družbenim planom za l. 1957 pa so določeni kot dohodki tudi še: 55 odstotkov dohodka od občinske doklade na dohodke v kmetijstvu — za osnovo obračuna vzamemo znesek, ki ga dobimo z uporabo 3 odstotne stopnje občinskega davka — in 45 odstotkov dohodka od taks na proizvodna sredstva (na kotle za kuhanje žganja, mlatičnice, mline) in na hibridne vinograde. Razen naštetih dohodkov pripadajo od družbenih dohodkov, ki izvirajo iz razdelitve skupnega dohodka gospodarskih organizacij, občinskemu investicijskemu skladu: del zemljarine, del zneska pavšalnega prispevka in davka, ki ga plačujejo določene vrste trgovinskih, gostinskih, obrtnih in komunalnih podjetij ter obratov in del prispevka ter druge datjate komunalnih podjetij in obratov. Del navedenih dohodkov, ki pripade občinskemu investicijskemu skladu, je določen z občinskim družbenim planom.

Sredstva občinskega investicijskega plana se zbirajo pri banki, ki jo določi občinski ljudski odbor (podružnice Narodne banke ali komunalne banke).

Namen sredstev

Osnovni namen sredstev občinskega investicijskega sklada je, da se iz teh sredstev lahko dajejo posojila za investicije v gospodarstvu, za negospodarske investicije, za poroštvene zneske in za vse druge obveznosti iz investicijskih posojil v gospodarstvu, ki jih gospodarske organizacije dobijo iz drugih skladov, za delež pri stroških za investicije gospodarskih organizacij, ki se kreditirajo ali financirajo iz drugih skladov, in za formiranje obratnih sredstev gospodarskih organizacij, izjemoma pa tudi za dajanje kratkoročnih kreditov. Na temelju pooblastila v zveznem družbenem planu za l. 1957 je zvezni izvršni svet določil uporabo sredstev ob-

činskih investicijskih skladov tako, da se ta sredstva v l. 1957 lahko uporabljajo: 1. za dajanje investicijskih posojil za osnovna sredstva, 2. za dajanje posojil za formiranje ali povečanje skladov obratnih sredstev gospodarskih organizacij in 3. za dajanje kratkoročnih kreditov. Za dajanje investicijskih posojil za osnovna sredstva je mogoče porabiti 80 odstotkov skupno ustvarjenih sredstev sklada, medtem ko je mogoče drugih 20 odstotkov uporabiti predvsem za izplačilo obveznosti do splošnega investicijskega sklada, za druge namene pa je mogoče uporabiti 100 odstotkov vseh realiziranih sredstev sklada.

Splošne smernice za uporabo sredstev vseh družbenih investicijskih skladov pa tudi občinskih določi zvezni družbeni plan. Zvezni družbeni plan za l. 1957 je odredil, da se lahko sredstva občinskega investicijskega sklada, ki izvirajo iz vplačila 55 odstotkov od obvezne občinske doklade v kmetijstvu in 45 odstotkov od taks na proizvodna sredstva, uporabijo samo za investicije za pospeševanje gospodarstva vasi na občinskem področju. Razen tega lahko po zveznem družbenem planu za l. 1957 uporabijo občine do 20 odstotkov sredstev svojih investicijskih skladov za že ugotovljene potrebe svojih proračunov brez vrnitvene obveznosti.

Občinski ljudski odbor lahko v okviru občinskega družbenega plana določi konkretni namen sredstev občinskega investicijskega sklada, in to po gospodarskih področjih, po oblasteh, gospodarskih vejah, skupinah gospodarskih organizacij ali po objektih, ne more pa posamezno določiti skupne uporabnike, razen kadar gre za sredstva za poročila ali za delež pri stroških za investicije gospodarskih organizacij, ki se financirajo ali kreditirajo iz drugih skladov.

Način uporabe sredstev sklada

Občinski investicijski sklad kakor tudi drugi družbeni investicijski skladi nimajo posebnih organov upravljanja niti svojstva pravne osebe. Banka, ki ima sredstva občinskega investicijskega sklada, je nosilec pravic in obveznosti iz pogodb o posojilih, ki so bila dana iz sredstev sklada.

Pogodbe za posojila iz sredstev občinskega sklada sklepa z investitorji banka. Dogovori za posojila se praviloma sklepajo po natečaju. Natečaj razpiše banka v soglasju z občinskim ljudskim odborom in pod splošnimi pogoji, ki so določeni v zveznih predpisih.

M.

Po knjigah in časopisih

»Zbornik o radniškem samoupravljanju«

V založbi podjetja »Rad« v Beogradu bo ta mesec izšel »Zbornik o radniškem samoupravljanju«. Ta zbornik izide v zvezi s prvim kongresom delavskih svetov in bo vseboval članke, ki obravnavajo dosežane izkušnje in probleme delavskega samoupravljanja.

Prvi del zbornika obravnava z različnih vidikov vprašanje porajanja ideje o delavskem samoupravljanju po svetu in konkretno prakso v posameznih državah.

Uvodni članek je napisal Edvard Kardelj pod naslovom »Iskustva radniških svetov«.

V zborniku so tudi članki Sergeja Kraigherja, Kire Gligorova, dr. Lea Gerškovića, dr. Jovana Djordjevića, Voje Rakića, Ivana Božičevića in drugih.

Ta zbornik je predvsem namenjen delegatom za prvi kongres delavskih svetov, odborom za pripravo kongresa in organom delavskega samoupravljanja.

Zbornik ima okrog 350 strani in ga lahko naročite pri založniškem podjetju »Rad« v Beogradu.

Biblioteka »Radnički univerzitet«

V izdaji založniškega podjetja »Rad« bo te dni dotiskano prvo kolo biblioteka »Radnički univerzitet« pod skupnim naslovom »Iz osnov znanstvenega socializma«. To kolo obsega 10 knjižic in bo koristilo vsem delovnim ljudem pri proučevanju znanstvenega socializma. Prvo kolo obsega:

- Ivan Laća: Marksistično učenje o družbenem razvitku,
  - Tihomir Vlaškalić: Poštanak ljudskog društva i osnovne karakteristike prvobitne zajednice,
  - Sveta Popović: Osnovne karakteristike robovlasničkog i feudalnog sistema,
  - Pera Damjanović: Nastanak i razvitak kapitalizma i radničke klase,
  - Zivojin Jazić in Slobodan Branković: Monopolistički stadij razvitka kapitalizma,
  - Radoš Stamenković: Državni kapitalizam,
  - Ivan Maksimović: Osnovne karakteristike socijalizma i kretanje savremenog društva ka socijalizmu,
  - Vladimir Rašković: O revoluciji i klasama,
  - Zarko Bulajić: Marksistično učenje o državi,
  - Mirko Perović: Osobnosti izgradnje socijalizma u Jugoslaviji.
- Ta izdaja je majhnega formata in stane vsaka knjižica 40 din.

»Naša stvarnost«

Te dni je izšla peta številka »Naše stvarnosti«, časopisa za družbena vprašanja.

V tej številki objavlja časopis članek Adolfa Dragičevića z naslovom: »Zgodovinsko mesto socializma v sistemu razvojnih etap človeške družbe«, nadalje članek Borislava Šeferja »Problemi življenjskega standarda«. Razen teh objavlja časopis še več zanimivih člankov kakor tudi svoje običajne rubrike.